

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Gooi & Vechtstreek

Huizen

Datum: 17 december 2019

Locatie: Gemeentehuis Huizen, Raadszaal

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in Huizen, 17 december 2019. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Huizen als onderdeel van de deelregio Gooi en Vechtstreek. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) iedereen doet mee, (2) nieuw energielandschap, (3) stedelijke ruggengraat.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeenten, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

In totaal hebben 44 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst: 15 bewoners, 1 vertegenwoordiger van het buurtpanel, 4 energieambassadeurs en vertegenwoordigers van energiecoöperaties, 3 vertegenwoordigers van bedrijven en Zakenclub Huizen, 1 vertegenwoordiger van een welzijnsorganisatie, 9 raadsleden, 1 wethouder en 10 ambtenaren (gemeente Huizen, Omgevingsdienst, Regio Gooi en Vecht, projectbureau).

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 29 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Zuid worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud:

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	4
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	5
Scenario banner:.....	6

Foto's 1 en 2: Deelnemers plakken stickers op de banner

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Gooi en Vechtstreek zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Iedereen doet mee, (2) Nieuw energielandschap, en (3) Stedelijke ruggengraat.

Het scenario **iedereen doet mee** richt zich op de betrokkenheid en deelname van alle stakeholders in de energietransitie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Iedereen doet mee aan de energietransitie.
- Er zijn broodfondsen en coöperaties opgezet waardoor iedereen een zonnepaneel kan kopen op publieke daken of gemeentelijke gronden.
- De transitie wordt zichtbaar gemaakt waardoor bewustwording groeit.
- Er wordt fors ingezet op besparing van warmte en elektriciteit.

Het scenario **Nieuw energielandschap** versterkt het historische energielandschap van de regio. De belangrijkste uitgangspunten:

- Om alle landschappen mee te kunnen nemen is er rek gezocht in de beleidsrestricties.

- De Veenplassen zijn weer een energielandschap door drijvende zonnepanelen. Daarnaast staan hier ook windturbines.
- Het netwerk is uitgebreid naar de meer afgelegen delen van de regio, waar de opwekking voornamelijk plaatsvindt.
- In het stedelijk landschap wordt zoveel mogelijk zonnepanelen op de daken geplaatst.

Het scenario **Stedelijke ruggengraat** richt zich op het verstedelijkte landschap dat volledig benut wordt voor de opwekking van energie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Zonnepanelen worden geplaatst op objecten, langs infrastructuur en op vlakken in de gebouwde omgeving.
- Bij de afweging waar de grootschalige opwekking plaatsvindt is het buitengebied ontzien.
- Aan de randen van het stedelijk gebied worden windturbines ontwikkeld.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio Gooi en Vechtstreek:

Er is door de deelnemers weinig gezegd over lokale kansen, hoewel daar wel meerdere keren om is gevraagd. De aanwezige voorzitter van de Zakenclub Huizen werd getriggerd door de zonnepanelen op grote daken in elk scenario. Hij stelde de vraag hoe hij dit kan terugkoppelen aan zijn achterban.

Algemene lokale kansen: verduurzaming van eigen woningen, en het samenspel met woningcoöperaties.

Opmerkingen m.b.t. de rol van bewoners in de transitie:

- Draagvlak wordt als erg belangrijk gezien. Het risico op het “niet in mijn achtertuin”-effect is groot als het concreter wordt.
- Jongeren werden deze avond gemist: hoe kunnen zij beter betrokken worden vragen de deelnemers zich af? Het gaat immers om hun toekomst.

Regelgeving en beleid:

- Wie gaat de energietransitie betalen? Vooral voor huizenbezitters?
- Daar waar geen beleidsrestricties gelden zijn realistische zoekplekken.

Techniek en innovatie:

- Het is belangrijk om geen onomkeerbare beslissingen te nemen. Bijvoorbeeld door nu elementen in het landschap te plaatsen die op termijn weer achterhaald worden door innovatie. Het belang van circulaire oplossingen wordt hier benadrukt: goed geproduceerd en goed weer weg te halen.
- Een van de aanwezigen houdt een pleidooi voor waterstof. Bijvoorbeeld zonnepanelen die rechtstreeks waterstof produceren. Er is toen uitgelegd dat dat geen bron is, maar een drager, en dat opwek veel elektriciteit kost.
- Er zijn zorgen geuit over de inzet van biomassa (herkomst + uitstoot).

Algemeen:

- Hoe wordt een keuze gemaakt tussen de hoeveelheid opwekking en de negatieve effecten? Wie bepaalt hoe de ‘schuifjes geschoven worden’, wie bewaakt de balans (en hoe)?

- Deelnemers zijn benieuwd of het iedereen lukt om in het scenario 'iedereen doet mee' te isoleren naar Label A.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

De uitgangspunten van het scenario Stedelijke Ruggengraat konden rekenen op veel positieve reacties van de deelnemers. De toelichting die daarop werd gegeven was dat dit zorgt voor een realistisch midden ('al polderend') tussen de uitersten uit de scenario's 'nieuw energielandschap' (want veel te ingrijpend voor landschap/natuur is) en 'iedereen doet mee' (lijkt te weinig ambitieus). Elementen uit andere scenario's zouden nog aan de uitgangspunten van Stedelijke Ruggengraat toegevoegd kunnen worden. Een stap in de goede richting met als voordeel: er zijn veel maatregelen in het openbaar gebied, dus het is met dit scenario minder moeilijk om beleid te maken en uit te voeren. Verder biedt de benadering van Stedelijke Ruggengraat de mogelijkheid tot opschalen/stapelen: beginnen met het minst schadelijke en dan opschalen naar een volgende stap.

De uitgangspunten van het scenario 'iedereen doet mee' kregen bij kleinere groep deelnemers bijval vanuit het oogpunt van solidariteit. Een kanttekening hierbij was de veronderstelling dat alle woningen naar label A gaan. Als dat niet lukt, zal de impact van de benadering van dit scenario kleiner zijn.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op grote daken:** er zijn alleen maar voordelen.
- **Zon op spoorwegberm:** een goed idee, daar is er in de regio best veel van. Ook werd de opmerking gemaakt dat deze elektriciteit goed gebruikt kan worden door NS en ProRail, heel dichtbij opwekken.
- **Het vliegveld in Hilversum** wordt gezien als mogelijke locatie voor zonnevelden. Nog geen 10% van het terrein wordt gebruikt voor vliegtuigen. Ook werd geopperd dat bij een eventuele opening van Lelystad luchthaven, het vliegverkeer van Hilversum daarheen kan. De luchthaven van Hilversum kan dan gesloten worden en 100% gebruikt worden voor de opwek van zonne- en windenergie.
- **Zon op geluidsschermen.**

Over gemixte bouwstenen:

- **Wind langs snelweg:**
 - Groene stickers omdat de infrastructuur er al ligt, dus de maatregelen kunnen goedkoper zijn. Dat geldt ook voor zon op geluidsschermen.
 - Oranje stickers omdat grote windturbines sowieso geen goede oplossing zijn i.v.m. geluidsoverlast. Wel kunnen kleinere windmolens een oplossing zijn bij deze bouwsteen. Verder is er een opmerking gemaakt over lekkages van zwavelhexafluoride (SF6) uit de apparatuur van windmolens, waar onvoldoende aandacht voor zou zijn.
- **Wind langs bedrijventerreinen:** er is een oranje sticker geplakt omdat grote windturbines sowieso geen goede oplossing zijn i.v.m. geluid. Het is volgens degene die dit toelichtte ook niet rendabel om daarin te investeren, i.v.m. te veel afwijkingen van windtoevoer door afwisseling van gebouwen.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Zon op agrarische grond** wordt ervaren als te heftig: geen onomkeerbare beslissingen nemen. Ook wordt geen rekening gehouden met droogte (waardoor het veen inzakt). Wat nu speelt in de regio is dat agrarisch gebied natuurgebied moet worden. Dat klinkt heel mooi, maar niet als dat vervolgens wordt omgezet naar energielandschappen. Dit voelt als een addertje onder het gras.
- **Zon op binnenwater en zon op randmeren:** effecten op natuur en biodiversiteit zijn onbekend, wat gebeurt er onder de zonnepanelen en welke keuzes maak je dan. En is er een brandgevaar bijvoorbeeld vanwege reflectie van het water?
- **Wind op randmeren:** de effecten op natuur zijn eveneens onbekend.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Iedereen doet mee				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		5	0	
Zon op agrarische gronden	Buffer 100m i.c.m. parkontwikkeling	1	0	
Zon op geluidschermen	Oost-West Noord-Zuid	3	0	
Wind				
Potentieel wind op alle type grond	Collectief	0	2	

SCENARIO 2: Nieuw energielandschap				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op water	Binnenwater	0	4	
	Randmeren	0	4	
Zon op grote daken		2	0	
Zon op agrarische grond	Veenlandschap	0	4	
	Overige landschappen	0	7	
Wind				
Potentieel wind op meer	Randmeren	0	3	
Potentieel wind op land	Veenlandschap	0	1	

SCENARIO 3: Stedelijke Ruggengraat				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dijken				X
Zon op grote daken		10	0	
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon boven snelweg	Rondom recreaties			X
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid Oost-West	2	0	
Zon op spoorberm		4	0	
Zon op agrarische velden	Buffer bedrijventerreinen	1	0	
	Buffer langs wegen	2	0	
Vliegveld	Combinatie met 50% andere functie	4	0	
Zon op gevels		1	0	
Zon in asfalt fietspaden		0	1	
Wind				
Potentieel wind op land	Wind langs snelwegen	6	1	
	Wind op bedrijventerreinen	1	1	
	Wind binnen bebouwd terrein	0	2	